

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Toespraak Voorzitter

Herdenkingsspeech voor Frits Korthals Altes

Aan de orde is de herdenking van Frits Korthals Altes.

Ik verzoek eenieder daartoe in staat te gaan staan.

Een bijzonder woord van welkom aan de hier aanwezige familie. Een deel zit in de Voorzittersloge, een deel op de publieke tribune. Ik heet mevrouw Korthals Altes, de drie zoons Rein, Frits en Everhard en schoondochters, kleinkinderen en de verdere familie van harte welkom.

Ook wordt het gewaardeerd dat de minister-president hier is, alsmede iedereen op de publieke tribune en de staatssecretaris Justitie.

Frits Korthals Altes werd 93 jaar. Met zijn 1 meter 67 stond hij ook wel bekend als 'kleine Frits'. Maar zijn aanwezigheid in welke ruimte dan ook was nooit klein. Zijn scherpzinnigheid en precisie maakten dat iedereen luisterde wanneer hij het woord nam.

Korthals Altes kwam uit een beroemde Amsterdamse juristenfamilie. Zijn vader was lid van de Hoge Raad. Na zijn middelbareschooltijd aan het hoofdstedelijk Barlaeus-gymnasium in Amsterdam, brak hij met de traditie om ook rechten te studeren. Hij koos voor Leiden, en dat was het begin van een enkele reis richting Rotterdam, waar hij advocaat werd.

In 1956 werd hij lid van de VVD. Zo rolde hij min of meer toevallig vanzelf de politiek in. Als politicus viel hij op door zijn nuchtere, pragmatische aanpak.

Hij was geen man van grote vergezichten, maar van concrete oplossingen.

Kenmerkend voor hem was hoe hij over het Binnenhof liep. Of liever gezegd: schreed. Nooit haastig, altijd beheerst, alsof hij precies wist hoeveel tijd elke stap mocht kosten. En ondertussen observeerde hij alles om zich heen. Hij leek volledig in control. "Je moet van verrekt goeden huize komen, wil je hem onderuithalen", zei een VVD'er ooit bewonderend over hem.

In zijn opvattingen over veiligheid en rechtshandhaving was hij duidelijk. Hij geloofde niet zo enorm in de goedheid van de mens. "Justitie heeft als uitgangspunt: als je de mensen niet controleert, wordt het een bende. En dat is ook zo", zei hij eens. Toch was hij ook een verdediger van individuele vrijheid: Hij zei: "Privacy moet niet altijd ondergeschikt zijn aan

veiligheid. Het moet proportioneel zijn."

Hij nam zijn taken uiterst serieus. De politiek had zijn hart, maar hij stond ook bekend om zijn toewijding aan andere zaken. "Ik ben met hart en ziel advocaat geweest, heb de meest fantastische zaken gedaan, maar het ministerschap en voorzitterschap van de Eerste Kamer waren ervaringen die ik nooit had willen missen. Je doet dingen voor de publieke zaak en dat geeft een heel apart soort voldoening."

Hij stond bekend om zijn directheid. Kamerleden herinnerden zich hoe hij tijdens de Algemene Beschouwingen in 1984, toen er druk werd gedebatteerd over de Bevrijdingsdag die in 1985 op een zondag zou vallen, plotseling de regeringstafel verliet, en zei tegen een Kamerlid van de oppositie: Laat de leeuwen los, de christenen staan in de arena!"

Die directheid kwam ook tot zijn recht wanneer hij als justitieminister geconfronteerd werd met de grote ontvoeringszaken van die tijd. Zoals Van der Valk, Freddy Heineken en Ab Doderer, Valérie Albada Jelgersma en Gerrit Jan Heijn.

Terugkijkend op zijn leven, was hij tevreden met wat hij had bereikt. Hij voelde zich altijd meer bestuurder dan politicus. En dat is wat hij was: een bestuurder die geloofde in regels, in orde, in een systeem dat werkt voor iedereen.

Frits Korthals Altes nam afscheid van de politiek met de woorden: "Ik ben blij en dankbaar voor de kansen die ik heb gekregen om dit werk te doen."

Zijn toewijding, scherpzinnigheid en inzet voor de democratische rechtsstaat zijn daarbij de rode draad geweest.

Ik geef graag het woord aan de minister-president.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik verzoek u allen enkele momenten stilte in acht te nemen.

De Voorzitter:

Dank u wel. Als u daar prijs op stelt, kunt u de familieleden condoleren in het Ledenrestaurant.